

حال کتاب و کتابخوانی اصلاً خوب نیست!

به نام خداوند لوح و قلم

کزین برتر اندیشه بر نگذرد

خدمت تمامی عزیزان، مؤلفان، ناشران، نویسندگان، بزرگان عرصه علم و ادب و دانش و کتاب و کتابخوانی عرض سلام و ادب دارم. من سال گذشته عرض کردم که حوزه معاونت پرورشی در خدمت همکاران عزیزم در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی و تابع شورای سامان‌دهی منابع و موادهای آموزشی و تربیتی است. به دنبال آن، از همان سال گذشته، سرکار خانم کیا را به عضویت هیئت‌مدیره «مؤسسه منادی تربیت» دعوت کردیم و در همین ارتباط در برنامه ۵۰ هزار نمایشگاه کتاب در ۵۰ هزار مدرسه ظرفیتی وجود داشت که آن را در خدمت این کار، یعنی سامان‌دهی قرار دادیم و نمایندگان استان‌ها ضمن بازدید از نمایشگاه کتاب اصلی که برگزار شد، ضمن مراجعه به میز کتاب‌های معرفی شده در کتاب‌نامه‌های رشد، کتاب‌های موردنظر خود را انتخاب کردند. هر چند که در شروع کار کتاب‌هایی که عرضه شد تنها بخشی از کتاب‌های ارائه شده در نمایشگاه بود ولی امیدواریم با توسعه و گسترش حوزه‌هایی که در این طرح مورد بررسی قرار می‌گیرد، ظرفیتی به وجود آید که مدارس بتوانند همه کتاب‌های مورد نیاز خود را در این کتاب‌نامه‌ها پیدا کنند، کما اینکه امسال، افزوده شدن بخش ادبیات داستانی، در زمینه شعر و داستان و نمایشنامه، به جشنواره کمک زیادی به این کار خواهد کرد. ما امیدواریم در دو سه سال آینده وضعیتی پدید آید که همه کتاب‌های موردنظر برای ارائه در این نمایشگاه‌ها از میان کتاب‌های مناسب انتخاب شود و مبنای انتخاب ما همان کتاب‌های معرفی شده در کتاب‌نامه‌های رشد باشد. من این کار را هدفی دور از دسترس نمی‌بینم و امیدوارم با توسعه حوزه‌های بررسی کتاب‌های آموزشی و تربیتی و مواد و منابع آموزشی این مهم تحقق یابد. این صحبت تکمله من بر صحبت سال گذشته، از همین تریبون و در همین مکان، بود.

اما من فکر می‌کنم که ما در آغاز کار هستیم و کار ارزشمندی که عزیزان ما در این یازده دوره انجام داده‌اند، در این فضای نامناسب کتاب و کتابخوانی (به لحاظ شأن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و شأن مردم) هنوز در خور چنین فرهنگ و چنین مردمی نیست و ما بایستی برای باز شدن گره‌هایی که وجود دارد فکری اساسی بکنیم. من حس می‌کنم که همه ما، از بنده در حوزه معاونت پرورشی و فرهنگی گرفته تا عزیزان اندیشمند

و گران‌قدرم در سازمان پژوهش

و برنامه‌ریزی آموزشی تا

دوستان دیگر در حوزه‌های

معاونت آموزش متوسطه

و آموزش ابتدایی باید کاری جهادگونه را در زمینه کتاب و کتابخوانی شروع کنیم.

بدون تعارف باید بگوییم که حال کتاب و کتابخوانی اصلاً خوب نیست! البته وقتی این خوب نیست را می‌گوییم، می‌خواهم اهمیت و جایگاه چنین جشنواره‌ای را روشن کنم که در این تاریکی حرکتی رو به جلو و صادقانه است، و اینکه کار این عزیزان چه اهمیت و ارزش بالایی دارد.

این روزها کتابخوان‌ها روزنامه‌خوان شده‌اند. کتابخوان‌ها در میدان انقلاب کتابخانه‌هایشان را می‌فروشند. نرم و مقیاس کتاب به نسبت دانش آموز ۷ است و این عدد نسبت به نرم و مقیاس جهانی زیر ۵۰ درصد است. خرید کتاب از سبد خانوارها حذف شده است. بیش از نیمی از مدارس کشور هنوز کتابخانه ندارند. زنگ رسمی کتاب و کتابخوانی را هنوز به‌طور کامل سامان نداده‌ایم. رسانه‌های جمعی به‌صورت مستمر مبلغ کتاب نیستند. از مؤلف و نویسنده در حد ورزشکار رده چندم ورزشی هم تجلیل نمی‌شود. انبوه نشر کتاب مربوط به حوزه‌های غیرمؤثر است. متولیان کتاب، از تولید گرفته تا انتشار و پخش، زنجیره واحد و متصل و مؤثری نیستند و جدای از هم عمل می‌کنند. ناشران کتاب ثبات شغلی ندارند و کتابفروشان چند شغله‌اند. غول کنکور همچنان چراغ جادوی کتب کمک‌آموزشی را می‌بلعد و توسعه فضای مجازی انس به مطالعه را ضعیف کرده است. به نظر می‌رسد در کنار حرکت ارزشمند جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی به یک نهضت کتابخوانی و توسعه مطالعه نیاز داریم تا به انقلابی در حوزه کتاب و کتابخوانی منجر

شود. آسیب‌ها را شناسایی کرده‌ایم. باید با همت اندیشمندان، صاحبان فکر و شما عزیزانی که درد مشترکی در این زمینه دارید، کارهای بزرگ و بزرگ‌تری را در این عرصه آغاز کنیم. به امید آن روز که نشر کتاب در کشور از تبلیغ و توزیع مواد غذایی برای دانش‌آموزان بیشتر و مؤثرتر باشد.

